

Op bezoek bij Jan Cools, bio-leghennenhouder in Brecht

tekst en beeld: Johan Venken

Woensdag 8 april was ik samen met de bevallige Carly De Bresser van broederij Verbeek in Brecht op bezoek op het mooie bio-leghennenbedrijf van Jan Cools. Jan houdt daar in twee stallen 7 500 hennen.

Wie is Jan Cools?

Jan Cools woont met zijn vrouw Annit in het mooie Brecht. Hij heeft jarenlang aan de haven gewerkt. Al die tijd had hij echter een groot verlangen om landbouwer te worden. Achttien jaar geleden heeft hij de stap gezet en is hij in Brecht een melkveebedrijf begonnen. In zijn jeugd was Cools een niet onverdienstelijk voetballer. Dit heeft hem wel opgezadeld met de nodige knieproblemen. Het runnen van een melkveebedrijf werd dan ook moeilijk. Daarom is hij beginnen uitkijken naar de omschakelmogelijkheden van zijn bedrijf. Toevallig hielden vrienden van Jan en Annit 3 000 bio-leghennen. Dat sprak ze wel aan, zeker omdat ze door het omzetten van hun nutriënten niet veel kippen konden houden en ze geen extra nutriënten wilden aankopen.

De stallen

Zo werd in 2005 een eerste stal gebouwd voor 4 500 hennen. In 2011 kwam daar een tweede stal bij voor 3 000 hennen. De meest recente stal is tevens uitgerust met een wintertuin. De oppervlakte van die wintertuin is niet meegerekend in de oppervlakte van de stal. Als je ze er wel bijtelt, dan zitten er slechts 3 hennen per m³ in de tweede stal. Voor het kwaliteits-

De gastheer Jan Cools samen met Carly De Bresser van broederij Verbeek.

controlesysteem KAT is een wintertuin nu reeds verplicht, maar voor de wet hoeft dit nog niet. Jan heeft toekomstgericht gebouwd.

De eerste drie ronden heeft Cools via Ludo Buys op contract gewerkt voor Van den Berghe uit Grobbendonk. Deze firma stopte echter met bio en aangezien zij hun bio leghennenvoer bij Rijnvallei haalden, is Jan overgestapt naar Rijnvallei. Zo heeft hij ook de overstap gemaakt van Avibel naar broederij Verbeek. Daar is hij nu reeds 5 ronden klant.

De bio-leghennen

Vroeger hield Jan Lohmann Lite hennen, intussen heeft hij Novogen Brown Lite hennen. Deze hennen bevallen hem goed. Volgens Cools is de Novogen een iets vriendelijkere kip. Als je ertussen wandelt doet ze een stapje opzij terwijl de Lohmann meer de neiging had om voor je uit te lopen.

Het houden van bio leghennen pleziert Jan nog altijd. De pluimveesector wordt wel gekenmerkt door weinig financiële spreiding. In het rundvee kon Cools zelf zijn vaarzen kweken en zijn voeder verbouwen, terwijl bijvoorbeeld de aankoop van hennen in één keer een groot financieel engagement is. Je hebt bij bio wel geen prijspieken en geen prijsdalen, omdat er contracten gemaakt worden met vaste prijzen. Duurder voer wordt wel meer gevoeld. Toch kiest Jan resoluut voor het duurere gamma voer, bij Rijnvallei het SV-concept. Dit dure voer biedt echter meer zekerheid: het is makkelijker verteerbaar, er zitten meer energie en eiwitten in, de hennen eten er gemiddeld 1 gram per dag minder van en je hennen zijn sterker en houden het langer vol.

Controle

De eisen die gesteld worden aan de bio-leghennenhouders, worden door bio-controle instantie Tuv Nord Integra tweemaal per jaar gecontroleerd, één

De nieuwe stal voor de bio-kippen is uitgerust met een ingestrooide wintertuin.

De stal telt 24 uitloopgaten waarlangs de kippen graag de stal verlaten.

De bio-kippen beschikken over een grote uitloop met o.a. een aanplant van fruitbomen.

De onbehandelde Novogen Brown Lite kippen zien er op de gezegende leeftijd van bijna 80 weken nog zeer goed uit.

keer aangekondigd en één keer onaangekondigd. Bovendien komen ook de controleurs van het FAVV minstens tweemaal per jaar een controle uitvoeren.

De technische resultaten

Het huidige koppel, dat enkele dagen na mijn bezoek geslacht werd, had een gemiddelde productie van 366 eieren op 79 weken bij een voerverbruik van 125 gram per dag. Dit is een prachtig resultaat, waarbij wel moet gezegd worden dat de hennen door de ophokplicht die door de AI-uitbraken in Nederland ingesteld was, tijdens de winter binnen gezeten hebben. Hierdoor zijn de resultaten iets beter dan bij een normale ronde.

De uitval bleef beperkt tot slechts 350 hennen, minder dan 5%. In het begin van de ronde, op 23 weken, hebben de hennen Blackhead gehad met een kleine uitval en een productiedaling van 5%. Nadien is de productie gelukkig weer gestegen. Ook hebben vossen zich aan een 40-tal kippen tegoed gedaan en zijn er 40 doodgegaan toen een helikopter laag overvloog.

Jan is zeer te spreken over de Novogen

Brown Lite. Hij spreekt over een lage voeropname en een scherpe voerconversie. De hennen moeten zeker niet onderdoen voor andere rassen. Het Bolderhof, sinds het prille begin de afnemer van de eieren, heeft zelfs gevraagd om de hennen langer aan te houden. Door een geplande operatie was dit echter niet mogelijk.

Hennen met buitenloop

De leghennen gaan graag naar buiten, over de ganse lengte van de stal tot in de uitloeken van de buitenloop. Ze verteren wel beter vriestemperaturen en geen wind dan een temperatuur van 10°C en veel wind. Kippen die binnenblijven zijn bovendien sneller ziek dan hun collega's die naar buiten gaan. Door de 34 uitloopgaten en het feit dat rond het bedrijf de wind altijd uit het westen komt, begint de wind in de stal altijd te tolleren. Ook het feit dat de stal goed geïsoleerd is zorgt ervoor dat het in de stal bij veel wind rapper koud is. De hennen zagen er in elk geval heel tevreden uit, lekker scharrelend in het eerste lentezonnetje.

Geen pikkerij?

Ik heb zelf kunnen zien dat hennen op 79

weken nog altijd een prachtig verenkleed hadden en dit met onbehandelde snavels. Van pikkerij was totaal geen sprake. Jan vertelde me dat hij zijn hennen altijd probeert bezig te houden. Tijdens de laatste ronde bijvoorbeeld heeft hij drie paletten luzerne bijgegeven, hebben de kippen 10 grote balen stro ter beschikking gekregen en hebben ze bovendien 2 paletten oesterschelpen opgegeten.

Bio-leghennen in de toekomst volgens Cools

Jan denkt dat de bio-leghen van de nabije toekomst als alles juist zit zeker tot 90 weken kunnen meegaan. Hij vindt dat de biosector het kleine broertje moet blijven en niet de tweelingbroer moet worden van de reguliere sector. Biobedrijven met 40 000 leghennen moeten volgens hem niet toegelaten worden. Dan is de sector niet meer leefbaar. Waar haal je dan bijvoorbeeld het biovoer?

Het bedrijf van Jan Cools is een uitgangspunt, niet alleen voor de bio-leghennenhouders, maar voor de ganse leghennensector. Het ligt er kraaknet bij. Wij wensen hem nog veel succes.